

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

NAGYVÁRAD, január 18.

A baj gyökere.

Hozzá kell szokni a fülünknek ahoz a kiáltáshoz, melylyel kenyeret kér a nép éhező családja számára.

Hozzá kell szoknunk ahoz az erőszakoskodáshoz, melyben itt-ott kitör a nép, midőn meg nem hallgatott kérése után követelni kezd.

Hozzá kell szoknunk a csendőrszurony, a csendőr-puska akciójához, a halálra sebesültek vonaglásának látásához, ha a mai állapotok fenntartása mellett akarjuk megőrizni, illetve helyre állítani a rendet.

Vagy! Ne szokjunk talán hozzá, hanem segítsünk a népen, hiszen a mi vérünk, a mi fajunk. Mért engednénk kiszipolyozni ezt a vért, melyre szüksége van a hazának, miért engednénk elpusztulni ezt a fajt, mely jóban, roszban segített magyar hazának fenntartani ezt a darab földet.

Az elvadult humanizmust meg kellene keresztelni, hogy ne csak a gazemberek, a bebörtönzött sikkasztók, rablók, emberölők, hanem azok is érezzék melegét, akik még nem vitték ennyire.

Tudjuk, hogy nem egy helyen légfütéses börtönben ülnek a rab urak, tudjuk, hogy ezeknél a 8 órai munkaidő is jóformán meg van valósítva, kijár nekik a meleg ruha s nem csak a mindennapi kenyér, de a meleg étel is, orvos vigyáz rájuk s még láb izzadás ellen is kapnak orvosságot. Hát jól van. Ha telik, érez-

zék ezek is, hogy keresztény állam rabjai, nem pogányok vetették börtönbe őket.

De azt kívánjuk, hogy a *becsületes* szegény nép is meg kapja azt ami mindenkinek joga, a kenyeret és ruhát.

Csakhoggy éppen itt a baj. A kenyerre váltót el markolja tőle a kapzsiság és uzsora, a ruhát pedig ő maga viszi sokszor zálogházba, a másik kapzsiságba, uzsorába.

Aztán kívánjuk ugy-e a német közmondással still schweigen und weiter dienen?

Budapesten napok óta hajszolnak egy uzsorást, ki sok ezer forintot váltókért alig pár száz forintot adott az adósnak, de maga az egész összeget, kamatostól zsebelte be. Nem leli a rendőrség. Hát engedje futni, maradt ilyen még elég, fogdossa ezeket össze. Ha pedig össze szedte, akkor az állam gondoskodik róla új törvénnyel, hogy többé ne támadhassanak.

De ez még a kisebb baj. Ezek tanult, intelligens embereket csalnak meg, kik be tudják látni a csalást, de könnyelműek.

Hanem ott a falu, a magyar Alaska, a magyar Klondyke, hol szanaszét hever az arany, csak össze kell szedni, ha van lelke hozzá az embernek. És van elég lelketlen. Megveszi a búzát olcsón tavaszszal, még többet is, mint amennyi teremhet a parasztnak, ha aztán olcsó aratáskor az új buza, akkor hadd maradjon a kötés, ne fizesse gazd'uram. De ha drága lesz másik évben, akkor adós fizess 5 frton vett búzát 12 forintossal, vagy annyi forint különbséget, ha buza

nincsen. És most Beregben Hagara jólelkűségéből sült ki, kinek koldus ruthén megyéjében 500.000 frtot tett ki a tisztán uzsora kamat.

De még ez is legfeljebb koldust csinál a gazdából.

Van még egy pióca, a zálogház, melyet keresztény korában »Mons pietatis«-nak hívtak és az is volt.

Előttünk egy kimutatás, beszéljenek a számok.

A zálogházakba a legnagyobb szükség idején, s rendesen a legszükségesebbet viszi a szegénység, mikor már nincs mit eladnia. És hogy valóban a szegénység rongyai kerülnek ide mutatja az, hogy az összes zálogbetétekért fizetett összegnek csak 2 és 1/2 százaléka emelkedik felül a 10 frton. A legtöbb kölcsön 2—5 frtig.

És ezek után a zálog tőkék után a 250 zálogház közül 80 15—24% kamatot szed érték tárgyak után, egyéb ingóságok után pedig 86 24—30 %-ot, sőt 86 zálogház 36 százalékot szed azoktól a szegényektől, kik ruhaneműjüket zálogosítják el.

A hivatalos kamatláb 4% és 36%-ot vesznek a koldussá lett proletártól.

És ez már türhetetlen baj. A legundorítóbb uzsora, mert a koldusokat sújtja, s a legmérgezőbb is, mert a koldussá lett emberből *éhezől* csinál, pedig csak az *éhségnél* kezdődik az irgalmat nem ismerő harcz minden ellen.

Volt alkalmunk többször komoly, értelmes szocialista paraszttal beszélni az alföldön, ez mondta: »kérem akkor va-

A „TISZANTÚL“ TARCZAJA.

Azok a csendes délutánok.

Írta: Prigl Olga.

Szítál, szítál a havas eső. Mintha az ég is behunyta volna fél szemét s álmosan hunyorgatna a maga fellempilláival. Nagy, barna foltok szakadnak alá, néha világlik egy kicsit, majd meg sötétebb lesz utána. Meg kell gyászolni azt a parányi derengést, s szinte az ember lelkére is ráül valami szorongó, nyomasztó hangulat.

Kardos Raáb Mihályné, (2. predikátumát is használta mindig) összetakarította a napali szobájakat, amely egyuttal ebédlőjük is volt, s egykedvűen rakosgatta a székeket sorjába. Kétszer, háromszor letörölgette róla a port, s mint nap, nap után mindig, — most újra elismételte.

— Azok a gyerekek! — egész lekoptatják a politurt. Annyit izegnek, mozognak, — valóságos kis ördögök. No jó, hogy valahára csendesség van.

Szerteszét voltak azok, kiki a maga iskolájában, a szerint a melyik osztályt járta. Négyen valának, fu volt mind, s ugy következtek

egymásután mint az orgonasíp. Az apjuk büszkén lépkedett utánuk. Arra járt el hivatalba s rendesen elkísérte őket egy darabig.

Mire Kardos Raáb Mihályné az utolsó darab butort is letörülte, — ugy fél háromra ballagott az óramutató. Lassan, méltóságtelesen járt a sétálója. Becses öreg jószág volt, már vagy hatvan esztendő, ugy hozta magával Raábné örökségképen. Ezt, meg egy almáriumot, mely sarokra van állítva a vizitszobában. Az bizony szuette már, maholnap összeesik. Nem is lett volna nagy kár érte, ha csak ugy alkallódik mint a többi, hanem az óra! Ez aztán értékes. S jó Istenem, micsoda szép-séges időket élt keresztül! — Ha ugy beszélni tudna . . .

Idegesen huzogatja Raábné a stoppoló fára a második harisnyát.

. . . Igen, ha ugy beszélni tudna, s elkezdene a maga búbajos meséit arról a letűnt szép időről, mikor a nagy ősi, valóságos ebédlőjükben a hajlós dereku finom bárókisasszonyoknak ütötte az órákat, csilláros, ragyogó világban.

Ólébe ereszti kezét az asszony, s elmereng. Arányék huzódik be az ablakon, köd-szerű homályosság, de Raábné fényes álmot lát. Édes szép emlék foglalkoztatja, valahogy beszövi

a lelkét egészen. Csend van körülötte, kívül is, belül is, csak a havas eső koppan az ablakon néha, s az az öreg óra ketyegi méltósággal: Igy, — ugy . . .

Hallgatja az asszony:

— Igy édes gazdáném Raábné. Volt szép kertünk, szép házunk, sok szép ragyogó aranyunk a pinczében, kis hordóval, nagy hordóval. Hanem azért öreg gazdám szürke volt, szürke, mint valami kopott veréb. Hogy mégis rávetette szemét az a nagyuri kissasszony! — Az a sötét szemöldökü, — a maga nagymamája Raábné asszonyom. Attól tetszett örökölni azt a szép uri arcját. No, mondom, hogy rávetette a szemét, legott szerelmes is lett beléje öreg gazdám. Szép, parádés ember lett a kopott verébből, — a pinczénkből felvándorolt egy kis hordó arany, csak annyi mint a mekkora egy sajtó bödönke. Válogatott hat gyönyörű fekete lovat vettünk rajta, — ezüst szerszámot. Biz a tüzre vetettük a régi kőczmadzagot, meg a kurta kis talóigát, a min gazdám a földekre szokott voít kijárni. Valahogy meg ne lássa a nagyságos asszony, a kit bársonyos hintóban hoztak haza. Két napi járóföldön jöttek, egy egész napon keresztül mondogathatta g gazdám.

— Ez is a mienk lelkem, ez is . . . Az a

Alkalmi vétel!

☛ Telefon összeköttetés ☛

Előre haladt idény miatt, az összes téli árak, u. m. Jäger alsók és harisnyák, posztó czipők és osziznak téli (loden) kalapok rendkívül le-szállított árban csakis

REICHARD áruházában

Nagyvárad, Fő-utca.

(Orsolya zárda épület) kaphatók.

a marburgi czipő-gyár egyedüli főraktára.

gyunk mi szocialisták, ha éhesek vagyunk, máskor csendes emberek vagyunk mi.

Igaza van. Azt pedig mi is hangoztatjuk, hogy kenyeret a népnek, vagy ami mindegy *törvényt*, mely meg menti pióczáitól, mert annyit tud szerezni a mi népünk, hogy *maga* meg élhessen belőle.

P—y.

A képviselőház megnyitó ülése.

A képviselőház ma délelőtt 11 órakor rövid ülést tartott, a melyen *Szilágyi* felolvattatta az új ülészakot megnyitó királyi leiratot. *Bánffy* indítványára holnap lesz a ház tisztikarának választása. Az eddigi hét jegyző helyett nyolczat fognak választani.

Az alig néhány percnyi időre terjedt üléssel véget ért.

A »Fremdenblatt« Coudenhove nyilatkozatairól.

A »Fremdenblatt« *Coudenhove* nyilatkozatait viszonyaink további fejlődésére nagy jelentőségű eseménynek tartja.

Ma — így szól a lap — a kabinetnek oly működési tervszövegét állunk, melynek további keresztülvitelére a kormány minden feltétel alatt el van határozva s a melynek lényeges alkatrészei valószínűleg nemsokára életbe lépnek.

Coudenhove nem *Buquois* vagy *Schlesinger* indítványai közt választott, hanem a kormány egy általa elfogadott programot terjesztett a tartománygyűlés elé és a pártokra bizza, mily álláspontot foglaljanak el azzal szemben. A pártok most egész más tények előtt állnak, mint eddig. Az ő feladatuk, hogy úgy számoljanak e tényekkel, a mint azt meggyőződésük engedi. Mondhatni, hogy a konfliktusok tömegének számos kérdése a kormány tegnapi nyilatkozatai által már annyiban megoldást nyert, a mennyiben elhárításuk módja változhatatlanul meg van állapítva, míg másokra nézve az e célhoz vivő utak világosan ki lettek jelölve. A nyelvkérdésnek már ma is van egy eredménye.

darab szántás ott, ez a virágos rétság, tul az erdő, mind, mind . . .

Szerelmesen füzte az asszony két fehér karját a gazdám nyakára, úgy mondta neki vissza.

— Mind, mind . . .

S a szépséges nagy fekete szeme möhön legelt a virágos rétségen, zugó lombos erdőn. Szinte még azok is szebbek lettek a tekintetétől, mint otthon a házukban minden.

Lebillen Kardos Raáb Mihályné feje a felvállára, a harisnya lehull az öléből, messze gurul a stoppoló fa, — neki magának olyan jól esik behunyni a szemét. Az a bolondos óra meg leszál a falról, valami új eddig nem ismert szerkezeten, s odatelepszik elébe.

— Így, — úgy édes Raábné asszonyom. Mondja aztán tovább:

— Hej, tudta a módját az új asszonynak, hogy kell, mint kell. Én magam is minden esztendőben aranyos új ruhát kaptam, bécsi piktor festette rám. Nem tudott olyat kitalálni az a sötét szemöldökű asszony, amit az uram meg nem tett volna neki. Hét kerek világban párja nem akadt annak a sok ragyogásnak, — hát aztán még a temérdek vendég . . .

No meg mikor a maga mamája született Raábné asszonyom, — mondjam-e? Pedig az utolsó kis hordó aranyat hoztuk fel akkor a pinczéből, — de nagygyal sem volt már odalenn. A földet adogattuk el később, no meg a szép házra vettük fel a sok pénzt.

— Úgy, kattogott az óra s mintha sebe-

A kormány előtérbe lépése és ama iniciatíva következtében, a mely a helytartó szavaiban nyilvánult, úgy látszik, hogy az állami hatóságokat érintő nyelvi kérdéseknek a reális szükségletekkel és viszonyokkal lehetőleg számot vető megoldása nem függ többé oly mértékben a tartománygyűlési pártok hangulatától és fluktuációjától, mint eddig.

Lehetséges tehát, hogy nem a pártoké, hanem az új tényleges rendé lesz a döntő szó és hogy az oly nagy elkeseredést szült nemzeti-ségi ellentétek lecsillapulása nem a pártok, hanem a kormány új intézkedéseinek kebeléből fog kiindulni a mely intézkedések szorosán hozzá fognak simulni Csehország két néptörzsének reális viszonyaihoz és jogaihoz.

Debreczen városa és a kath. gimnázium.

— A város alapító levele. —

Debreczen város 100.000 frtos hozzájárulásának föltételeit tartalmazó alapító levél szövegének megállapítása végett tegnap gyűlt össze a vegyes bizottság *Komlóssy* Arthur főjegyző elnöke mellett. Jelen voltak a város részéről, a főjegyzőn kívül *Abrahám* László, akinek javaslata szolgált a tárgyalás alapjául, *Vecsey* Imre, *Szabó* József, *Csók* a Sámuel, a róm. kath. egyház képviselőiben pedig *Wolff* a Nándor, *Nemes* Kálmán, *Váczy* János, *Unger* Gusztáv és dr. *Irinyi* István. A bizottság — nem vett tudomást *Wlassics* miniszternek szombaton érkezett leiratáról, mely vele hivatalos alakban nem is közöltetett, — hanem attól függetlenül a városi közgyűléstől, illetőleg a feletlen egyházi hatóságtól kapott utasításhoz tartotta magát. Az alapító levelet pedig minden tekintetben a városi közgyűlés határozatában kifejtett feltételekhez alkalmazkodva, a közgyűlési határozat szellemében fogalmazta meg.

Az alapító levél tartalma a következő:

A tervszöveg előjáró soraiban kifejti, hogy Debreczen város közönségét, amely a közművelődési intézményektől sohasem vonta meg áldozatkészségét, a középiskolába tóduló ifjúság beiratkozásainál szerzett azon tapasztalatok indították egy harmadik teljes főgimnázium

létesítéséhez való hozzájárulásra, hogy még a helybeli szülők gyermekei is nagy számmal ki-szorulnak és idegen helyen kénytelenek tanulmányaikat folytatni.

Tekintettel tehát arra, hogy úgy dr. *Schlauch* Lőrincz nagyváradí bibornok püspök 150.000 frtos, mint a debreczeni kis p r e p o s t s á g 20.000 frtos alapítványa a kegyesrend algymnáziumának főgymnáziummá fejlesztésére biztosítva van, a város közönsége kötelezi magát, hogy:

1. a főgimnázium felépítésére 1.850.000 db. téglát díjtalanul adományoz, agyártás helyszinén átadva, beszállítás nélkül, $\frac{1}{3}$ -ad részben a körkemenczéből, $\frac{2}{3}$ -ad részben a régi téglavetőből; díjtalanul ad továbbá ugyancsak a körkemenczéből 80.000 db. cserepet.

2. Készpénzben 80.000 frttal járul az építési költségekhez, mely összeget tíz év alatt évi 6000 frtos részletekben azon időtől fogva, midőn az V. osztály megnyílik, minden év szept. 15-én kamat nélkül fizet ki.

Ezzel szemben a fentebb említett két alapítvány biztosításán kívül kiköti a város:

a. Az iskola gazdasági és tanügyi vezetésére alakítandó főgymnáziumi bizottsága jogosítva lesz a városi képviselő testület a hozzájárulás arányában kiküldötteket rendelni, akik ott ülési és szavazati joggal bírnak és a tapasztaltokról évenként jelentést tesznek.

b. A tanítás, igazgatás és ügykezelés nyelve örök időkre magyar lesz s a tanítás, ameddig csak lehetséges a hazafias érzelmű magyarországi kegyes tanítórend által látassék el. Ha pedig a tanítás bármely oknál fogva valamikor részben vagy egészben világi tanárookra bíztnék, ez esetben a tanárok alkalmazásánál a város befolyása biztosítsék az által, hogy a tanárok kinevezése esetében a jelölés, választás jogát a főgymnáziumi bizottságba rendelt kiküldöttei által gyakorolhassa.

Eddig terjed az alapító levél, amely legközelebb a jog s pénzügyi bizottság elé kerül tárgyalás végett.

A Reichswer leleplezései.

A Reichswer vasárnapi számában érdekes dolgokat közöl azon tárgyalásokról, melyeket *Bánffy* egy kéz alatt folytatott annak idején a *Badeni* kabinettel. Az érdekes cikk egész terjedelmében így hangzik:

A volt (Badeni)-kormány kiegyezési tárgyalásainak alapja ez volt: a leghatározottabban

sebben kalinyált volna a sétálója. Oda jutottunk, — oda . . .

Kardos Raáb Mihályné intett a kezével, hogy ne mondja tovább, aztán leborult a két karjára. Fakó kis köntyére hullott a köny.

Kop, kop, — zörgött az ablakon az olmos eső, a mely immár megeredt.

Raábné úgy vélé, mintha a szive kopogott volna s látta magát a rózsaszín selyem leánykori ruhájában, azon az utolsó estén, vele . . . Ha csak egy körömfeketényit engedett volna akkor a büszkeségéből! — Mikor, hogy szorította az a két kezét. A forró lehetét is érezte arcán, oly közel hajolt hozzá.

Csak egy szempillantás, s kimondja azt a szót . . . Most az övé volna, s vele a ragyogó világ. Nem lepné a por, a szürke por, s nem járna a fény hozzá csupán kísérteti ilyen csendes, magányos délután. Akkor volt vele utolsó találkozás, azóta . . .

— Így-úgy, — ketyeg, zakatol az öreg jószág. Mintha gunyos mosolygás játszadoznék a kereken számozott arculatján.

— Sohse busuljon utána édes Raábné asszonyom, — sohse . . .

Hanem volt még a nagyanyja véréből Kardos Raáb Mihálynéban. Tán egy-két csöpp, de az egyszeriben végigfutott valamennyi idegén. Leszállt a szívére, ott égette, majd meg az agyában zsiougott.

El kezdett föl és alá járkálni a szobában. Kurta volt az fordulnia kellett egyre, szinte bele szédült. Egymást kergették a gondolatai, elkeseredett volt az valamennyi és sötét. Ide-

gesen szorította egymásra a keskeny, finom szájszéleit, friss vércsöpp serkent ki a foga helyén.

Nagy robajjal tört be abban a perczben a négy fiu, már a kapu végén behallatszott a lármajuk. Raábné hirtelen letörölte ajkáról a vércsöppet, de még reszketett a kezé, hogy a lámpát meggyújtotta. De mikor már a barátságos fény szétáradt a kis szobában, hát meglelte a gyerekeket. S aztán egyszerre valami olyan nagy nyugodtság szállott a lelkére, mintha abban az ajkából szivárgott vércsöppben meghalt volna a szép sötét szemöldökű nagyanyjáról rámaradt valamennyi gyarlósága.

Kis vártatva az ura nyitott be, Kardos Raáb Mihály.

— Gondolja csak lelkem, most olvastam a lapban épen, hogy Monte-Carlóban agyon előtt magát az a lánykori ideálja, — tudja . . .

Leczke.

Irta: Jules.

Hajnalodik. Csunya a főváros hajnalodása; kopott emberek járnak az utcákon, redős arcu munkások sietnek napszámaikba és topogós öreg anyókák, avagy fiatal leányok — letépett virágok — hordják széjjel az ujságokat.

Büzzel, borlehelettel teli romlott levegőjű kávéházban az üres üvegek csoportja mellett nézi a főváros hajnalodását Szabó Berti, a miniszteri titkár. Két mellette ülő barátját nem érdekli a hajnalodás, azok már el vannak

követelte a magyar kvóta lényeges fölemelését, mert a nélkül lehetetlen volt a kiegyezést elfogadtatni az osztrák parlamentben. Viszont hajlandónak mutatkozott Badeni a kvóta megfelelő rendezése fejében más téren bizonyos engedményeket tenni, a melyek Magyarországon is kedvező színben tüntessék föl az egyezséget. A magyar kormány ezzel teljesen meg volt elégedve, csak azt kívánta, hogy a kvótára vonatkozó ígérete egész titokban maradjon, hogy idő előtt föl ne fegyverkezze az ellenzék a magyar országgyűlésen; azonban úgy vélekedett, hogy a többi kérdést azonnal el lehet intézni és a megegyezést törvényjavaslatok formájába önteni. Az eljárás illető módjának igazolására elfogadható formális okot is tudott adni a magyar kormány. A törvény betűje értelmében a két kvóta-bizottság határoz a kvótáról s azt a jogot legalább pro forma meg kell őrizni. Másrészt idő sem maradna a huszonkét törvényjavaslat elkészítésére, ha azonnal nem fognának bele a kodifikáló munkába. A kvótát illető ígéret teljesítését pedig feltétlenül biztosítja az óriás többség a magyar országgyűlésen.

Az osztrák kormány mindebbe belement, mert alig lehetett volna megokolni a magyar kormány kívánságainak visszautasítását s ez mindenestre sértő bizalmatlanság lett volna a szövetséges társ hűsége iránt. A tárgyalások szépen haladtak, minthogy a Badeni-kormány ösztönözten iparkodott teljesíteni elvállalt kötelezettségét s e czélból már idejekorán értesítette az osztrák parlamentet a bankkérdés és fogyasztási adó dolgában szándékba vett engedelmekről. Más politikát követett a magyar kormány, mely gondosan föntartotta azt a szint s minden alkalommal hivatalosan es félhivatalosan kinyilatkoztatta, hogy a kvóta kérdésében semmiféle egyezséget nem kötött, sőt tárgyalást sem folytatott róla. A kvóta-küldöttségek összegyűltek és a magyar küldöttség — általános meglepetésre — egyáltalán nem mutatott hajlandóságot a legkisebb kvóta-fölemelést is elfogadni. Persze, a magyarok azzal a szemrehányással is illetik az osztrák deputációt, hogy eleve olyan túlzott követeléssel állt elő, hogy a megegyezés teljes lehetetlen volt. Így történt, hogy tavaly tavasszal a vám- és kereskedelmi

szervezésre, valamint a bankkérdésre vonatkozó huszonkét javaslat, mely mind Ausztria részéről hozott áldozatot foglal magában, készen volt, a kvóta-kérdésre azonban csaknem áthidalhatatlan véleménykülönbség maradt a két állam között. A két kormány további tárgyalásai nem hozták meg a közeledést. Badeni gróf hiába figyelmeztette határozottan és ismételtett ígéreteire a magyar kormányt, ez sajnálkozó vállvonogatással felelt, egyébként pedig utalt a magyar deputáció újabb nyilatkozatára. Badeni lemondása után tehát Ausztria pozíciója a kiegyezés kérdésében igen kedvezőtlen volt. A rekompensáció minden anyagát föltétlenül bizalommal kiadta kezéből s a kvóta dolgában tényleg a legkisebb engedményt sem érte el.

Az új kormány helyzete sokkal kedvezőbb volt, mert elődjének egyezsége Gautschot nem kötelezte, egyébként pedig hasznát vehette a szomorú tapasztalatoknak, a melyeket a Badeni-kormány Bánffy kabinetjének szóbeli ígéreteinek tényleges értékére nézve tett. A magyar kormány tartott is tőle, hogy Gautsch báró követelni fogja az egyezés revízióját, azért szabott Bánffy oly rövid időt — 1898 évi május 1-ig — a végleges kiegyezés megkötésére, hogy ez idő alatt az összes kiegyezési munkálatok revíziója technikailag is lehetetlen legyen. Ausztriában ezt átlátták és a határidőnek ilyenén megszabásában a magyar kormány olyan erőszakosságot látták, a mely látszólag kizárja az említett veszedelmet Magyarországra nézve, de másrészt szinte leküzdhetetlen akadályt támasztott a kiegyezésnek Ausztriában leendő keresztülvitelére.

Nincs olyan osztrák parlament, mely elfogadna a tizenegy év előttinél kedvezőtlenebb kiegyezést. A bank- és fogyasztási adó kérdéseiben adott engedmények fölérnek legalább is a kvótának három-négyszázalékos emelésével, úgy hogy Ausztria valóságos előnyét az új kiegyezésben csak Magyarország hozzájárulásának ezt a harminczhárom, illetve harmincznégy százalékat meghaladó kvóta adná meg. Ezt belátván, a két kormány annak idején harminczhat százalékos kvótában állapodott meg. Hogy Bánffy báró e dologban Badeni grófnak adott,

később teljesítetlennek mondott és visszavont ígéretét megújította-e, erősebb garanciákkal fölruházva, az új osztrák miniszterelnökkel szemben: azt nem tudjuk, de kételkednünk kell benne, mert akkor fölösleges volna a kvótatárgyalás, a melyet e hónapban újra megkezdenek.

A tegnapi Pálmay hangverseny.

Kezdhethném úgy, hogy »lezajlott.« folytat-hatnám úgy, hogy »fényesen«. És végezhetném azzal, hogy a »Notabil.«

Igen, mert hát Nagyváradon így szokás. De hát megpróbálom másképp a dolgot. Nem lehet ám itt banális referátát írni, mert a megírandó dolog nem banális. Szokatlan egy kicsit, meg azután furcsa is.

Uj Pálmay hangversenyezett tegnap. Zsuffolt ház előtt. Bizony nem tudom másként, kifejezni a dolgot. Színház volt a nézőtér, nem hangverseny-terem. Köröskörül fényes toalettek fekete redingot-k, legyezők fehér nyakkendők és fényes egyenruhák.

Am ez, csak a külszín. A hangulat azért hamiskás, pajzán és derült.

Látszik az arcán mindenkinek, hogy nem komoly dolgot vár, hanem a féle csiklandós, kaviár-féle egyebet.

Borsos helyárok voltak, azért vártak hát — talán joggal is — ekszcenrikus reprodukciókat.

Nos, ebben volt bőven része a puplikumnak.

Az »aranyos« tényleg aranyos volt.

Olyan egyveleget rögtönzött, hogy soha többet.

Szubrett énekesnő. Szinpadra termett és most is az, a ki évekkélel elzött volt.

A hangverseny felét egy huzamban, — a másik felét ugyancsak egyhuzamban csicseregte végig.

Hangja üde, tiszta és mikor pianó énekel, fülbemáshzó, kedves.

Kár ide műsor, kár ide kóta.

A betétek értek a legtöbbit, a magyar dalai — tisztelet a kivételnek.

Ráfogták, hogy nem tud még angolul;

ázva. Szabó Bertti nem részeg, komoran néz maga elé és tanakodik.

— Oh mikor lesz már ennek vége? Milyen hitvány és nyomorult ő, mivé lesz karrierje.

Igen, mivé lesz karrierje? Nagy jövőt jó-soltak ugyan Szabó Bertinek. Könnyelmű fiu, ki nagyon mulató, de hát jó parthiet fog csinálni és akkor sebaj, megy előre, kész a karrier. Csak akkor mondták ki a komoly öreg urak, hogy Szabó Bertti pályájának vége, mikor az eljegyezte magának nővérei — szabónőjét. Miből fog élni? Mondották az emberek. Most adósságszínalásból él. A fizetést, azt elnyeli a pezsgő, konyak, no meg a cigány. Hiszen ma éjjel is mulatott. Igazán gyávaság, mondja magában: mikor fog ő akkor czélhoz jutni, mikor fogja oltárhoz vezetni Irént, ki bizik benne, mint Istenében. Pedig milyen gyálázatos ő, kit Irén hévvel imád. Mulat, mulat, ahelyett, hogy komolyan látna az élethez; mulat, s ha kifogy pénze: csak Irénnek ír, Irén jó és kegyes, varrótűjével szerzett garasait habozás nélkül küldi neki, a nyomorultnak.

Szabó Bertti elszomorodik. Kedvet érez, hogy egy golyót röpítsen agyába. De annál kevésbé érez kedvet a mulatás folytatásához.

— Fizetek! kiáltá rekedten.

A főpinczér odasielt, összeszámítja az ita-lokat. Persze sok üveg üresen lett oda-csem-pészve az asztalhoz.

— Százhatvanhét frt — mondá a főpinczér végre szemhunyorítás nélkül, szemtelen pófával.

— Az nem lehet! — kiáltá Szabó Bertti.
— De kérem, tessék hát velem újra meg-csinálni számláját.

Összeszámítják az üveget. Csakugyan 167 frt jött ki.

— De mi nem ittunk ennyit.

A főpinczér vállait vonogatja. Szabó Bertti előveszi tárczáját, hogy fizessen. Kevés van abban, csak 117 frtot talált össze-vissza. Barátaira néz, majd megrázza őket s fülükbe kiált:

— Fiuk, adjátok ide a pénztárczáitokat.

A fiuk azonban bambán vigyorognak, de nem értik a megismételt kérdést. Szabó Bertti töpreng, már most mit tegyen, csak erőszakkal nem fogja elvenni pénztárczáikat. De hát mikép szabaduljon e számlától? Irni fog Irénnek. Ujra? Igen, újra nyomorultságot fog elkövetni, de utoljára.

Gyorsan veti papírra a betűket és elszalasztja a pikoló fiut. A Kerepesi uttól a Bezerédi utca nincs messze és a fiu hamar meg-teszi az utat. Ezalatt Szabó Bertinek mégis van ideje gondolkozni az ő nyomorultságán. Teljesen kiszípolozza azt a leányt, nem resteli néhány garasát elkérni lumpolásaira, de most utoljára volt, igazán utoljára s vége lesz ennek, örökre vége...

A fiu jön vissza egy csomaggal és egy levéllel. Mindkettőt leteszi Szabó Bertti asztalára és vigyorog.

Szabó Bertti ijedt arccal nyul a csomag után és iszonyatos sejtélem szállja meg. Nem csalódott. Jeggyűrűje, s a jegyajándékba Irénnek adott aranyóra és láncz hull ki belőle.

Visszaküldte az ő jegyajándékát! Tehát vége mindennek. Ez az egyszerű varróleány mily végtelenül szereti és még az is ott hagyja jellemtelenségeért. Most már igazán vége a mulatozásnak, megy haza és jön a halál, az lesz a felocsudás.

S mint aki már végzetes tetteire elhatá-rozta magát, erőt nyerve annak végrehajtására, a levél után nyul és bátran tépi fel azt. Ez állt a levélben:

Kedves jó Bertikém! Multkor az utolsót adtam, több pénzem nincs, de mivel szükségben vagy, im a tőled kapott emléktárgyakat küldöm azon reményben, hogy te e nekem oly drága és szívemhez nőtt édes emléktárgyakat mielőbb visszaküldöd. Ölel Iréné.

Szabó Bertti boldogan kiált fel: Oh Istenem! Aztán odaszól a fizető pinczérnek:

— Itt van 117 forint, Szabó Albert miniszteri titkár vagyok a kereskedelmiben. Jöj-jön oda ma délelőtt s a többi pénzt megkapja tőlem.

— Es addig az ékszerek...

— Ne nyuljon hozzá! Kiáltá Szabó s tel-egyenedett. A pinczér meghajtva magát vissza-huzódott. Az asztalra csempezet üres üvegek árát miért ne reszkirozhatná?

Szabó Albert pedig kirohant a kávéházból, rohant a Bezerédi utcába, fel a harmadik emeletre, hogy visszaadja Irénnek ékszereit, lába elé borulva megesküdjék, hogy ez a mulatság igazán az utolsó volt. Ime ez a lecke, a véletlenség leckéje hatott.

nos, a mit angolul énekelt, különösen a „Little bit of string.” — tán a legjobb volt valamennyi dala között. És miért? mert belekaczagott, belecsicsergett a kóták közé.

Meg arra is ráczáfolt, hogy magyarul nem tud; legalább énekelni tud.

Csak hogy más volt a bizarr ebben a hangversenyben.

Az, hogy a publikum tulságosan ünneplésesen fogta fel a dolgot és természetesen meg volt lepelve, mikor egy P á l m a y I k á t látott, a maga bizarr valóságában a pódumon.

Chanson-estély volt ez, magyarán nótázó este; nem hangverseny; ennyi az egész.

A publikum csodálkozott, de tapsolt.

Hanem a mi a színpadon gyujt, az csodálatosképpen visszatetszik a hangverseny pódiumon. Így aztán a tapsok mindinkább gyűrültek s mikor az utolsó szám került sorra az a:

Ejnye édes komám asszony,
Mért kend olyan sovány asszony
Ebb' a fene melegbe?
Lám én milyen kövér vagyok
Hájamtól majd' elolvadok.
Ebb' a fene melegbe.
Pfűh!

Hát akkor bizony kitört a derűtség.

Hogy a manóba ne!

A Fekete Sas hangverseny teremé elöléptetett nagyterme már mégsem a Magyar-Színház színpadja!

Meg hát a jó publikum sokat bevesz, de hát ilyen rakéták csak nem hangversenybe valók?

Nos, az a fényes közönség, a melyik a tegnapi dalestélyt végig csodálkozta, elmondhatja, hogy bizarr dologban volt része, de bőven.

A rendezőség pedig tizta lélekkel rákontárazhat, hogy: Beütött!

Hanem hát mégis más dolog az mikor P e w n y Irén végig énekel egy hangversenyt, magyarul, — meg ha P á l m a y I k a végig csicsereg egy chanson-estét 4 néző nyelven és fináleképpen hozzá teszi hogy: Pfűh! ...

—i.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

A vasárnapi népszerű felolvasások tárgysorozata január hó második felében:

1898. jan. 23. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Tóth Mihály »A festékanyagokról«, — kísérlettel.
1898. jan. 30. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Türr Lajos »Magyarország és Ausztria közjogi viszonyai, dualizmus.«

Január 19. Harmadik jogász estély a Zöldfában.
» 22. Tiszti estély.
» 26. A »Katholikus Kör« táncestélye a Zöldfában.
» 30. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése.
» 30. A katolikus kör közgyűlése d. e. fél 11 órakor.
Február 1. Városi bál a Sasban.
» 5. A »Kereskedelmi Csarnok« estélye.
» 6. Az ev. ref. egyház bálja.
» 8. 9. Jegyző szigorlat.
» 13. A 48-as Népkör táncestélye a Zöldfában.
» 19. Tiszti estély.

* **Ebéd a táborig püspöknél.** *Belopotoczky* dr. táborig püspök, nagyvárad kanonok Bécsben ebédelt, melyen a többi közt a következők vettek részt: Zsoldos altábornagy, Benkiser lovag és Brunner lovag tábornokok, Höchsmann és Kralovetz tábornok hadbírák, Krausz dr. táborkari törzsorvos, Canisius, Naswetter, Versbach lovag és Kroatia lovag ezredesek, Zelleggi Zednik Oszkár és Győző alezredesek, Confalik irodai igazgató és még számosan.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** *Toldiról* hallottunk éneket, *Toldiról* a becsület és

vitéz bajnokról. Ő maga, a cseh Holubár legyőzője, fondor lelkű bátyja Lőrincz, a fiáért aggódó özvegy anyja, a hü szolga, az ősz Petri, annak szép leánya, az álruhában utazó Nagy Lajos, — sorban vonultak el előttünk amint az egy lángelme *Arany* János megénekelte, s s egy lelkes tanár méltatta, — magyarázta. Mindnyájunk által ismert dolgok ezek s mégis mennyi szépséget, mennyi újat hallottunk róluk. Élénk tetszés jutalmazta a felolvasót, dr. *Szombathy* István főreáliskolai tanárt, ki a Toldi triológiáról tartott tegnap az ipariskolában felolvasást. F. hó 23-án dr. *Tóth* Mihály polgári iskolai igazgató kísérleti előadást tart a »festékanyagokról«.

* **Átvonuló katonaság élelmezése.** Egy általános érdekű rendeletet közöl a tegnapi hivatalos. A honvédelmi miniszter ugyanis körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, amelyben a folyó évre megállapítja az átvonuló katonaság részére a szállásadók által adandó étkezés hús-árát, vagyis azt az összeget, amelyet a szállásadó minden egyes és általa étkezésben részesített katona után naponta felszámíthat a kincstárnak s amely összeget neki a kincstár meg is téríti. Közöljük az egész körrendeletet, már csak azért is, mivel éppen a katonai elszállásolások és különösen az élelmezés körül történik a legtöbb visszaélés.

A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség legénységének őrmestertől és ezzel hasonló rendfokozatu altisztől lefelé, átvonuláskalkulálva a szállásadók által kiszolgáltató étkezők részére a katonai (honvédségi) javadalmazásból fizetendő térítési összeget, a beszállásolásra szóló 1898-ik évi XXXVI-ik törvény 51-ik §-a alapján, az 1898-ik évre a következőképpen állapítom meg:

a dunáninneni részekben: tizenkilenc és fél (19.5);
a dunántúli részekben: huszonegy (21);
a tiszáninneni részekben: tizenhét és fél (17.5);
a tiszántúli részekben: tizénné és fél (17.5);
a királyhágóntúli részekben: tizenöt (15);
Horvát-Szlavonországban: tizennyolc (18);
Budapest székes fővárosban: huszonhat és fél (26.5);
Pozsonyban: huszonöt és fél (25.5);
Kassán: huszonnégy (24);
Temesvárt: huszonnégy (24);
Kozlovárt: tizennyolc (18);
Nagy-Szebenben: huszonhárom (23);
Zágrábban: huszonhárom és fél (23.5);
és Fiumében: huszonnégy (24) krajczárban.

A tiszántúli részekben, tehát a mi vidékünkön **17 és fél krajczárt** számíthat fel a szállásadó és élelmező a **minden katonának adott fél font hús** ára fejében. Ezt meg is téríti neki a kincstár.

* **Jegyzői szigorlat.** Ez évben a rendes évi jegyzői szigorlatot február 8. és 9-én tartják meg. A vizsgálatra még mindig lehet jelentkezni és erre a körülményre felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

* **A szocialista gyűlés vége.** Vasárnap délután Várad-Velenczén néhány izgató szocialista gyűlést akart tartani, ami azonban az érdeklődés hiánya miatt nem sikerült. Az egyik főrendező és izgató *Kohn* Lipót, aki foglalkozására nézve különben munkanélküli csizmadia, annyira lármázott és olyan nagy botrányt csinált, hogy a rendőrségnek kellett közbe lépni és le kellett őt tartóztatni. Kohnt tegnap a rendőrség rendhárításért négy napi elzárásra ítélte. A másik főizgató *Weisz* Herman volt, aki már többször volt büntetve különböző kihágásokért. A rendőrség ezért az eltolonczoltatásokat rendelte el. Természetesen mindkét izgató fellebbezett az ítélet ellen.

* **Tiszta élet — boldog halál.** *Májercsik* Annuska meghalt. Szülei nem borulnak a koporsójára — árva volt egészen. De nem megy könnyeztetlenül a sírba, nevelő szülei szerették egész szívvel. Mikor más leánykának az első ábránd borítja rózsaszínű derűjét a lelkére, ak-

kor kezdődött az alkuvást, segítséget nem ismerő betegség a kis Annuskánál, s ettől fogva csak egy ábrándja volt, hogy ne fájna ugy a betegség, hogy ne fájjon majd az elválás azoktól, kik szülei helyett szülei voltak neki. Olyan jól érezte még tegnap magát, el is aludt oly csendesen, mint rég óta nem, mélyen hosszasan aludt és álmában megtalálta jó szüleit, aztán — ott is maradt náluk örökre. A mélyen lesújtott nevelő-szüleik következő jelentésben tudatják gyászukat, mélyen érzett veszteségüket:

Hant Gyula és neje szül. Kraul Anna mint nevelő és keresztszülők, úgy testvérei és számos rokonai nevében fájdalommal tudatják a szeretett kedves leánya, testvér és jó rokonnak *Májercsik Anná*-nak hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 16-ik évében folyó hó 18-án történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó hó 20-án délután 3 órakor fognak Nagy-Körözs-utca 570. sz. a. lakásáról a Bőnei-kúti temetőben a róm. kath. hitvallás szerint örök nyugalomra tételni.

Mely végűszességre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1898. január hó 18-án. Legyen könnyű a föld porai felett s az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Névmagyarosítás.** *Weisz* Adolf székellyhídi orvos a nevét miniszteri engedéllyel *Vámossra* magyarosította.

* **Affer egy lapszerkesztő és egy hadnagy között.** A Függetlenség nemrégiben egy, a budapesti 32. gyalogezredbe tartozott *Polacsek* Izidor nevű közlegény öngyilkossága alkalmából heves hangú cikket közölt. A cikkben foglaltakat *Reichtermoltz* hadnagy magára sártónak találta és ebből kifolyólag provokáltatta *Szekely* Bélát, a lap szerkesztőjét. *Szekely* segédjeül *Sima* Ferencz és *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselőket nevezte.

* **Egy derék iparos halála.** Őszinte részvétellel közöljük egy derék, széles körben ismert és tisztelt nevű polgártársunk halál híreit, a család jelentése szerint a következőkben:

Alulírottak fájdalommal tudatják a legjobb férj, atya, sógor és rokonnak *Kolbay* Lajosnak folyó év január hó 18-án reggel 4 órakor élté 49-ik, boldog házassága 22-ik évében rövid szenvedés után történt esendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 19-én d. u. 3 órakor fog *Szent* János-u. 328-ik szám alatt levő saját házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olaszíi sírkertben örök nyugalomra tételni. Mely végűszességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1898. január hó 18-án. Az örök világosság fényeskedjék neki! *Özv.* *Kolbay* Lajosné szül. *Reichard* Mária neje. *Reichard* Józsefné sógorneje. *Kolbay* Rezső, *Kolbay* Zoltán, *Kolbay* Lajos, *Kolbay* Ferencz, *Kolbay* Sándor gyermekei. *Kolbay* Mária *Kolbay* Alajos, mint testvérei. *Özv.* *Nánási* Beniamintné és leánya mint sógorneje és *Reichard* Imre mint sógor.

* **Tűz Érmihályfalván.** Az érmihályfalvai iskolát és tanítói lakot tegnapelőtt este ismeretlen tettes meggyújtotta és azoknak a fedelele is égett. A kár meghaladja a 400 frtot, amiből semmisenem volt biztosítva. A csendőrség a nyomozást azonnal megindította, de még ez ideig nem lehetett a tettest megtalálni.

* **Eljegyzés.** *Tóth* Lajos budapesti VI. k. rendőrkapitány tegnap tartotta eljegyzését *Csobánczy Margittal*, *Csobánczy* Lajos kedves és szép leányával.

* **A szerelmi tragédia vége.** A vasárnapi szerelmi tragédiának az egyik áldozata már ott fekszik a temetőben a másikat ma delelőtt temetik el. A leányt *Kiss* Juliát tegnap temették el a szülőknek *Hidegser-utcai* lakásáról. A temetésen nagyszámu közönség volt jelen, habár a temetés ideje nem is volt közölvé. A koporsó felett *Csák* Máté ref. lelkész mondott rövid imát, ami után kivitték a korán elhunyt leányt az olaszíi temetőbe. A koporsót igen sokan kísérték ki a temetőbe. A másik halottat *Szatmári*, ma delelőtt 10 órakor fogják temetni, volt gazdájának *Bondra*

Péternek lakásáról. A legény társai kérelmére a rendőrség megengedte, hogy innen temessék el őt. A halottat a Rulikovszky temetőbe viszik és így utolsó kívánsága még sem teljesül a szerencsétlen ifjunak.

* **Megszökött halott.** Egy Sári községbeli paraszt a minap bebálagott Gyöngyösre, hogy egy-két ügyes-bajos dolgát eligazítsa. Ez sikerült is neki a estefelé more patrio betért a csapadékbe egy kis áldomásra. Kis áldomásból lesz a nagy áldomás a sári-i ember úgy éjfél tájban alaposan elázva jött ki a kocsimából. Hazra akart menni a falujába, de utközben a város végén a sok ital leütötte a lábáról. Lefeküdt egy fa tövében s elaludt. Csikorgó hideg volt akkor ejszaka a szabadban fekvő ember megdermedt, olyan lett, mint a halott. A gyógyszeriek másnap rémülve látták a halott idegent. Csakhamar eljött a hatósági halottszállító kocsis, melyre fölpakolták a sári-i emhert és vitték befelé a kórházba. Utközben aztán a kocsirázás magához térítette a holtaként vélt embert. Fölkelt és hátra bökte a kocsist:

— Hová, hé?

A kocsis majd lefordult a bakról rémültében.

— Minden jó lélek dicséri az urat!

— Hová visz kend? ismételte kérdését a sári-i ember.

— Vagy úgy! Hová viszem kendet, szólt egy kissé magához térve a kocsis. Hát a hova minden hallottat dukál vinni, a kórházba, a hol a doktor urak majd fölmetélik kendet és megmondják, hogy mitől halt meg.

A sári-i embernek még a hajaszála is égnek meredt erre a fölvilágosításra. Halottól szokatlan fürgeséggel egy pillanat alatt a földön termett és eszeveszett futással menekült, a merre látott. A kocsis pedig bámult egyideig, aztán behajtott a kórházba és jelentette:

— Egy halottat hoztam vóna, instállok, de utközben leugrott a kocsiról.

* **Meglopott erdesz.** Benesik Sándor sályi lakoshoz tegnapelőtt este betörtök és a szobában kifeszítették az egyik szekrényt és abból 78 frt aprópénzt elvittek, azonkívül még több darab ruhaneműt loptak el. A csendőrség a nyomozást azonnal megindították, azonban a tettest eddig még nem sikerült elfogni.

Egy gyermek tűzhalála.

Tegnap reggel Bogdászóvárhegyen egy gyermek égett meg szülőinek a gondatlansága folytán.

Luka Miklós szóvárhegyi lakos és neje tegnap valami dologban eltávoztak hazulról és kis gyermeküket a három éves Miklóst bezárták a szobába és magára hagyták.

A gyermek a magányt csakhamar megunta és szórakozás után nézett. Nemsokáig kereste a mulatságot, csakhamar megtalálta a tűzhelyben levő tüzet, a mivel játszani kezdett.

A tűzhelyből azután egy szikra meggyújtotta a gyermek ruháját és az égni kezdett. A lármára odamentek a szomszédok, az ajtót betörték és a tüzet eloltották, de már későn, mert a gyermekek már segíteni többé nem lehetett, néhány órai súlyos szenvedés után borzasztó kínok között meghalt. A későn hazaérkezett szülők már csak gyermekük megszenesedet holttestét találták.

A gyermek ruhájától tüzet fogott a szobabeli butor is, de azt a szomszédoknak sikerült még idejekorán eloltani, úgy hogy semmi értékesebb tárgy nem égett meg.

A gondatlan szülők ellen a vizsgálatot azonnal megindították és a vizsgáló bíró még a tegnapi nap folyamán kiutazott a helyszínére, hogy a helyszíni vizsgálatot megtarthassa.

Ez az eset is bizonyosággal szolgál arra, hogy milyen nagy szükség van az óvodákra, a melyekbe a földműves ember gyermekét elhelyezhesse, ha eltávozik hazulról.

Kedélyes igazgató.

Jó ízű apróságot közöl a figaró legutóbbi száma; az Opéra Comiqueben legutóbb történt igazgató változás alkalmából. A most igazgatóvá kinevezett Carré Albert elődje, Roqueplan ez a jóízű alak, aki egész direktorsága alatt ugyszólv felé sem nézett az Opéra-nak. A próbákra nem járt, azzal mentegetvén magát, hogy — nem szereti a zenét. A heti műsor összeállítását pedig egy Avocat nevű helyettesre bízta. A mit aztán ez a jó öreg, mert hát bizony rokkant alakzat volt már Avocat ur, műsorba szedett, azt aláírta, anélkül, hogy elolvasta volna.

Egy darabig csak ment ez az idylli állapot, hanem egyszer aztán megsokalta Avocat a dolgot. Érezte, hogy a műsor miatt minden felelősség úgy szólván őt terheli. Szót emelt hát egy napon:

— Nagyon kérem, igazgató ur, hogy — legalább havonta egyszer — nézze is meg, hogy mi van a műsorban, hogy legalább megnyugtasson!

— Kedves Avocat, — felelt neki Roqueplan, tapasztalom és tudom, hogy ön — nem tudom mi okból — hetenként rendszeren elém tesz holmi bizarr zeneművekből összeállított jegyzéket. Hát foglalkozik ön komolyan a színházzal is?

Más alkalmmal rajta rontott egy befolyásos férfi, a ki különben igazgatósági tagja volt az Operának. Előadja, hogy egy, a színiakadémiát éppen most végzett növendék — természetesen hölgy — óhajtaná az Operához szerződni; elegáns megjelenésű s a hangja rendkívül kedves. Roqueplan szörnyen szabadkozott, hogy így és úgy; de az igazgatósági tag nem tágitott. Az ifju hölgy tehát megjelent, egész művöltában remegve és vele együtt a mama is.

— Nos, mondá Roqueplan, — kezdheljük. A kisasszony megnevez egy áriát. Ám jó. A jelenvolt egyik karnagy megüti a pianón az ária akkordjait, — ám az ének semmiképpen nem kvadrál a zongorával.

— Kedvesem, fordul az igazgató a karnagyhöz, igyekezzék lehetőleg oly hangban játszani, a melyikben a kisasszony énekel! — Jól van. Véget ér az ária.

— Nos, fordul a karnagyhöz Roqueplan, hányszor változtatott az eredeti hangján a kisasszony?

— 17-szer, — felel a karnagy.

Ekkor Roqueplan a lehető legnyugodtabb arccal az igazgatósági taghoz fordult és így szólt:

— Roppantul sajnálom, de a miniszter előírása formális és határozott; nem áll jogomban, hogy oly énekesnőt szerződtessenek az Operához, aki egyetlen áriában 12-szerrel többször változtatja a hangot. Ha tehát a kisasszonyt szerződtetném, megszabott hatáskörömet 5 hanggal lépném túl. . .

Az igazgatósági tag természetesen roppantul meg volt sértődve és ebből kifolyólag Roqueplan-nak le is kellett mondania igazgatói állásáról.

Mikor megvált az Operától, e szavakkal vett bucsut: Fenekestől felfordult színház ez; az ember vagy olyan énekesnőket szerződtessen, akiknek hangjuk nines, vagy sápokat osztogasson; ilyen viszonyok között inkább borbély műhelyt nyitok!

MULATSÁG.

A mai jogásztétel. Ma este lesz megtartva a Zöldfa szállodában a III-ik jogász táncestély. Az estély az előjelekből ítélve mindkét előbbi estélynél jobban fog si-

kerülni, mert annyian készülnek és oly díszes közönség, amely az estély sikerét már előre is biztosítja. Az estély 8 órakor kezdődik.

ZENE és MŰVESZET.

A zeneiskola hangversenye. A »Nagyváradi Zenekedvelők Egyesülete« által létesített és fentartott nyilvános zeneiskola előhaladottabb növendékeinek közreműködésével I-ső iskola hangversenyt 1898. évi január hó 23. vasárnap délután, az egyesület helyiségében (Nagypiacz-tér, községi polgári fiúiskola II-ik emelet, 31-ik ajtó) rendezi az igazgatóság. — Hangverseny kezdete pontban 3 órakor. Ezen meghívó belépti jegyül is szolgál.

Műsor:

1. Mendelssohn F. B.: »Nászinduló«. Zongorán 4 kézre előadják: Brunner Róbert és * * *
2. Schumann R.: »Capriccio«. Fuvolán előadja: Géczy Imre.
3. Behr F.: a) Menuett; b) Magyar táncz. Zongorán előadja: Kovalik Mariska.
4. Dancs Ch.: »Trio« 3 hegedűn előadja: Bogye Mariska, Fohn Ernestsztin és Láposy Erzsike; zongorán kíséri: Brunner Róbert.
5. Nicolai: »Hóvirág«. Zongorán 4 kézre előadják: Politovszky Gizella és Kassai Matild.
6. Mozart W. A.: »Vonós négyes«. Előadják: Voit Ervin, Pecsényánszky István, Hartmann Adolf és * * *
7. Nessler V.: a) »Bucsudal« a Säkingeni trombitás című operából; b) Magyar dalok. Énekl: Lőrincz Riza.
8. Behr F.: a) »Cavotte«; b) Magyar táncz. Zongorán előadja: Schenker Margit.
9. Beriot H.: »Scène de Ballet«. Hegedűn előadja: Voit Ervin.
10. a) Läschora A.: »Keringő«; b) Behr F.: »Magyar táncz«. Zongorán 4 kézre előadják; Rozslay Margit és Földessy Margit.
11. Hernesirek István »Egyveleg« (a zeneiskola szorgalmas növendékei részére). 4 hegedűn előadják: Kánitz Dávid, Bumbera Imre, Kovács Károly és Debreczeni Dezső.
12. Magyar dalok. Czimbalmon előadja: Simon Ferencz.
13. a) Konti J.: »Románca« z »Cziterás« cz. operettből; b) Magyar dalok. Énekl: Lőrincz Riza.
14. Vomácska J.: »Ünnepély induló«. Hegedűn előadják: Bogye Mariska, Fohn Ernestsztin, Klein Róza, Láposy Erzsike, Mészáros Karolina, Bugyi Sándor, Bumbera Imre, Debreczeni Dezső, Géczy Imre, Hartmann Adolf, Kánitz Dávid, Kepes Ferencz, Kovács Károly, Pecsényánszky István, Raffay Ágoston, Steiner Emil, Szemes Imre, Szenes Sándor és Voit Ervin; zongorán 4 kézre kíséri: Brunner Róbert és * * *.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex. 9.

Gründeroda Zsófia lelkesülten hallgatta Fredericót.

— Ön irigylésreméltó ember, hogy már látta mindezeket s olyan messzire járt. Oh én is szívesen lettem volna felfedező, dacára a veszélyeknek. Ugy látszik eltévesztettem hivatásomat; jegyzé meg mosolyogva.

— De mégis csak jobb így, a hogy van, szólt a tanácsosné, járni a csendes emberek csendes utain

— Persze, persze, felelt Zsófia. S azután férjhez megyek s lesz belőlem nagymama én mulattatom nnokáimat, míg egyszer csak írba nem tesznek. Ugy-e? De mikor én nem akarok férjhez menni! Atengedem a dicsőséget másoknak, a kik alkalmasabbak arra, hogy rabszolgák legyenek.

— Én egy hallottam egyszer — veté ellent pajzánul Frederico — hogy a házasság hasonlít egy ketreczhez, melyben két viaskodó vadállat van, melyek közül az egyiknek az az előnye, hogy bármikor odahagyhatja a ketreczet, míg a másiknak mindig a vasrudakon belül kell maradnia.

— Mostanába divatossá vált az Ön mód-

jára definiálni a házasságot. De nem találja Ön ezt a felfogást izléstelennek, esztetika ellenesnek? szölt közbe a tanácsosné. Az, hogy a vélemények eltérése néha megzavarja a házi békét, nem jogosít fel ilyen felfogásra.

A zivatar valamint a természetben, úgy a házasság életben is megtisztítja a levegőt és nem ártalmas, sőt inkább hasznos.

— Ugy van, asszonyom! Igazságot adok kegyednek. Az, a mit mondtam, nem az én nézetem volt a házasságról. És most már remélem — szölt nyájas arczezal fordulva Zsófia felé, — hogy kegyed, kisasszony, szintén megter a helyes utra. Kedves atyjában és anyjában olyan tökéletes mintaképeket lát maga előtt, hogy nem okvetlenül szükséges sem matronának, sem világfelfedezőnek lennie.

— Majd meggondolom még a dolgot — válaszolá Zsófia jókedvűen. — S miután Gründeroda lovag marciális alakja éppen e perczen jelent meg az ajtóban, a beszélgetés magától abbanmaradt. Ő ugyanis a maga megsokkolt élénk modorával csakhamar magához ragadta a szót, a nők pedig nemsokára visszavonultak és miután kegyesen elbucsztak e szóval: »A viszontlátásra, holnap!«, az ország-tanácsos karonfogta vendégét és a parkra néző dolgozószobájába vezette át őt. Fredericónak itt erővel is meg kellett innia a megérkezés örömeire egy pohár jóféle aszubort s csak természetes, ha a Gründerode is alaposan hozzálátott az áldomásiváshoz.

* * *

Délután Frederico visszautazott Hamburgba és legelőbb is Angelinát kereste fel a szállodában.

Épen ruháit javitgatta az, s midőn Frederico a közelébe ért, kellemes meglepetéssel ugrott a nyakába s mint egy tündér fonta őt körül karjaival.

— Csak hogy szavadnak áltál barátom — suttogá gyengéden, — hálásan emelve rá szép sötét szeméit. Egész lénye csupa érzés és odaadás volt, lelke ragyogott ott szemében.

S mialatt Frederico a szeglet diványon kényelmesen helyet foglalt, ő csengő hangján tovább csevegett:

Ma arról ábrándoztam hogy csakugyan hozzád mentem s egy közös kedves fészekben laktunk egymással. En behizelegtem magamat a te szüleid kegyeibe és a tiéd örömmel fogadtak be engemet körükbe. És ekkor olyan boldogító érzés vonult át szívemen, hogy örömben sírni kezdtem. Nemsokára persze egészen másféle könnyek csordultak ki szememből. Felvilágosítottam magamat arról, hogy te sohasem szerethetsz és nem is szeretél ennyire. Pedig én oly határtalanul lángolok éretted Fredericom s azért is voltam olyan hamis, hogy akaratom és megállapodásunk ellenére utánad jöttem. Hirtelen úgy éreztem magamat, hogy a szívem reped meg utánad. S végre is szeretne még az ember élni egy keveset s boldog lenni egy kevésé, miután olyan borzalmas eseménynek volt szemtanúja a saját családjában s gyermekkorra óta csak szomorúságot látott mindenütt. És most azt kérdezem tőled, mit végeztél ma szüleidnél?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Kihallgatás Ő Felségénél.

Bécs, január 18. (Saját tud. táv.) Ő Felsége ma délelőtt az osztrák kereskedelmi minisztert és az 1900. évi párisi kiállítás központi bizottságának tagjait fogadta.

A román igazságügyminiszter lemondása.

Bukarest, január 18. (Saj. tud. táv.) Djuvare igazságügyminiszter beadta lemondását, amelyet a király el is fogadott. Stolojan építésügyi miniszterideiglenesen megbízták az igazságügyi tárca kezelésével.

A Melin-kabinet lemondása.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) A »Frankfurter Zig« szerint a Melin-kabinet beadja lemondását.

Ugron fogsága.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) Ugron ma kezdte meg a Kossuth-párjbéli államtögházat.

Benkő Rózsi szabadlábán.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. táv.) Benkő Rózsi a rendőrség szabadon bocsátotta. A nagy hirre kapott nő Bécsbe utazott.

Egy újságíró elzüllése.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) A rendőrség újabb zsarolások miatt letartóztatta Barabás Albertet, régebben tehetséges újságíró, de mindenünnen ki-dobták üzelméért. Vele együtt letartóztatták Gerő Menyhértet, Lévy Dezsőné, egy Baross-utcai rosszhírű ház tulajdonosát, Fischer Mórt, Tóth Imre hentesét, és egy Ármín nevű ügynököt.

Botrányos ülés Prágában.

Prága, január 18. (Saját tud. táv.) A tartománygyűlés végén Funke beszédje alatt Wolf herohant orduva. A Grabenen véresre verik a német egyetemi hallgatókat. Óriási zaj. A németek felugráltak és az elnökhöz rohantak. A csehek és németek egymást szidták és verekedtek. Az ülést felüggesztették.

A Dreyfus-ügyhöz.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) A lapok konstatálják, hogy a Dreyfus affér véglegesen a politika terére jutott. Az »Eclair« azt hiszi, hogy az elnapolt vilát szombaton vagy legkésőbb néhány nap múlva újra elkezdi. Még a kormányparti lapok is úgy vélekednek, hogy a kormány mindent megnyert volna, ha határozott és az elítélt bűnösségét bizonyító nyilatkozatot tett volna.

A prágai tartomány-gyűlés.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) A prágai tartomány gyűlés fél 12-kor nyílt meg Skerde interpellációt intéz a helytartóhoz, hogy mért tette a kormány nyilatkozatot előbb német és azután cseh nyelven. Azután megválaszlják a Bouquy-féle indítvány feletti vita vezérszónokait és pedig cseh részről Pacákot, német részről pedig Werunsky drt.

Antiszemita tüntetések Franciaországban

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) Taviratok jelentik, hogy Franciaország több városában antiszemita tüntetések voltak, nevezetesen Clermont-Ferandban, Grenobleban és Bourdeauxban, ahol a tömeg a zsidók boltjai előtt a zsidókat és Zolát gunyolta. A tüntetők az utcán elégették

azokat a lapokat, amelyek Dreyfus mellett irtak. Nantesben és Marseilleben több zsidó üzletének kirakatait kövel bedobták.

Az orosz nagykövet a szultánnal.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyból távirják, hogy Sinowiew orosz nagykövet utolsó kihallgatásán a szultánnal György görög hercegnek a krétai kormányzói állásra való jelölését is érintette.

A párisi tüntetésekhez.

Budapest, január 18. (Saját tud. távirata.) A Tivoli-Vauxhallban tartott meetingről a Havas-ügynökség utólag a következő részleteket jelenti: A mint a helyiség ajtóit megnyitottak, a várakozók a szó szoros értelmében összenyomták egymást, hogy bejuthassanak. Az antiszemiták sétáltak a zászlós-teremben és kiáltottak: »Halál a zsidókra«. Az anarchisták a commune-t és a társadalmi forradalmat éltették. Végre Rochefort-t és Doumond-t díszelnökké választották. Guerni, a Libre Parole szerkesztője nagy zaj közepett elfoglalta az elnöki széket. Az anarchisták csakhamar megint kiáltozni kezdtek és előre törtettek, hogy megkerítsék a kitűzött lobogókat. Thiebaut Dreyfus hívei ellen mondott beszédének végén napirendet indítványozott, a mely tiltakozik a hadseregnek a zsidók és szövetségeseik által való szidalmazása ellen és azt mondja, hogy Páris lakossága kész a kormányt a béke fentartását célzó intézkedéseiben támogatni. Mialatt a napirendet felolvassák, verekedés támad, mert az anarchisták letéptek egy zászlót. A marsaillaise-t és a carmanguolat éneklük és különböző kiáltásokat hallatnak. A dolog vége az lett, hogy egyáltalán nem fogadták el napirendet. 10 órakor éjjel még tart a verekedés a Tivoli-teremben. A verekedők közül többen megsebesültek. Végre vagy ezer anarchista marad a teremben, a kik Dreyfust éltetik. Az antiszemiták a katonai kaszinó felé vonultak. Éjjel fél 12 órakor a Tivoli már teljesen üres. A katonai kaszinó felé vonuló csapatot a Boulevard des Italien-en a rendőrség felhártoztatta, mire azok »Halál a zsidókra« kiáltásokkal vasszátértek a »Libre Parole« szerkesztőse elé. A rendőrség szét-szórta a tüntetőket és öt embert letartóztatott. Millevois egykori boulangista képviselő vezetése alatt egy csoportnak sikerül a katonai kaszinóig előrenyomulnia. A rendőrség közbelép és több embert letartóztat. Millevois azonban engedélyt kap, hogy a csapattal elvonuljon a katonai kaszinó előtt, a mi a hadsereg éltetése mellett megtörténik. Millevois néhány szava után, a ki azzal végzi, hogy »A viszontlátásra holnap« szétoszlottak a tüntetők. Ez idő alatt 300 diák vonult végig a Quartier St.-Martin-en, gyalázva Zolát; a rendőrség szétverte őket, mintán kisebb verekedés támadt volt köztük. A Quartier Latin-ban is volt néhány jelentéktelen tüntetés.

A londoni munkás sztrájk.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. táv.) A londoni gépipari munkások egyesülete tegnap levelet intézett a munkaadók szövetkezetéhez, amelyben hivatalosan tudatja, hogy a nyolcz órás munkanap követelését visszavonja és reményét fejezi ki, hogy a munkaadók most már visszavonják a kizárási nyilatkozatokat. Az egyesület több küldöttséget is menesztett a munkaadókhoz.

Anglia és Khina.

Budapest, jan. 18. (Saját tudósítók táv.)

A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy az angol kölcson-javaslat részleteiről szóló pekingi táviratok sokkal behatóbbak, sem mint az ügy jelenlegi állásánál a tények ezt megengednék. Ami Angolország politikáját általában illeti, jól értesült körökben kétségtelennek tartják, hogy nemcsak Angliának, hanem Japánnak, az Egyesült Államoknak és más európai hatalmaknak egyaránt érdeke, hogy egyik hatalom, se kapjon Kinától oly engedményeket, amelyek az illető államot abba a helyzetbe hozhatnák, hogy más államok kereskedelmét korlátozhatná, holott a korlátlan kereskedelem mindannyiok számára egyaránt előnyös. A Ta-Lien-Vanalin tervezett szerződéses kikötő létesítése az összes hatalmaknak egyaránt hasznára válnék és meggyőzték azt, hogy Oroszország netalán Port-Arthurban izolált eljárást kezdjen, mert Port-Arthur birása Ta-Lien Vanalin kevés statégiai értékkel bír.

A párisi tüntetők sebesültjei.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.)

Azok száma, akik a tegnapi estei verekedések alkalmával Páris különböző pontjain megsebesültek, vagy huszra rug. A sebesülések jórészt kevésbé súlyos természetűek, de a »Soleil« és a »Journal« azt írják, hogy Tissiernek az egyik diák-egyesület elnökének a Tivoli-teremben egy hozzá hajított palackkal fején találva, koponya csontja megrepedt és Tissier életlenül vitték ki a teremből.

Vonatkisiklás.

Bécs, január 18. (Saj. tud. távirata.)

A meráni luxus-vonat két kocsija, amelyekben azonban utas nem volt, Breitensheinnál kisiklott. Emberben nem esett kár. A vonat ötnegyed órai késedelemmel érkezett Bécsbe.

KÖZGAZDASÁG.

Mégegyszer a méhkirálynőről.

El se hinnők, ha szemmel nem látnók, hogy a helylyel, idővel és anyaggal a fukarságig takarékos méhek, minő kivételeket engednek meg maguknak, ha új királynők neveléséről van szó. A királyi bölcsők, mikben az anyák napvilágot látnak, valóságos költséges, nagy gonddal művészi idomított, kifaragott paloták a dolgozó méhek szerény sejtjeihez képest. Külön helyen, a lépek élein építik fel ezeket; pazar bőséggel halmozva rájuk anyagot, helyet, munkát, művészetet. Reaumur egy anyabölcső anyagát 100—150 közönséges sejt anyagával tartja egyenlő mennyiségűnek. Később a kis hófehér királyi kukac egész tengerében uszik a legkülönlegesebb, legfinomabb és kővérebb édes tápfolyadékban. Királyi étel ez. Közönséges méhhalandó nem eszik ilyet soha.

A szűkhely, a sovány koszt folytán támadnak a közönséges kamrácskák ereiben a dolgozó méhek, melyek nem egyebek elkényszerezett, korcs királynőknél. Belőlük is — a fentti paradicsomi állapotok mellett — egytől egyik trónkövetelő infáns nők váltak volna.

De már most hogyan tesznek a méhek anyára szert, ha ezt valahogyan elvesztik?

Emiatt volt már, hogy midőn rajzani szándékoznak, az anyaházakat*) a lépek éleire építik. Ez a rendes állapot. Ha azonban az

*) Mihelyt a rajzás elmúlt, lerombolják az anyaházakat. Az egyszer felépített dolgozó lépeket ellenben évek hosszú során fenntartják, gondozzák, használják. Anyaházakból készletet nem tartanak. Ily fényűzésre csak ideiglenesen adják ők a fejüket. Mihelyt a rajzás lakadalmi időszakába beázott, a kiszolgált anyaházakat — akárcsak a kiállítási díjra pavilonokat — szétbontják még nyomaik is megsemmisítik.

anya*) olyankor vész el, midőn rajzásra nem gondoltak, úgy csak akkor tudnak új anyát nevelni maguknak, ha még friss dolgozó női pete található valahol a lépekben. E petékből, magukra hagyva, dolgozó méhek lettek volna, most azonban, — hogy anyátlan voltukat észrevették — ilyenekből fognak a méhek anyát nevelni. A petét érintetlenül hagyva, annyira körülragcsálják a lép szomszédos falait, hogy a királynői palota a peték felett felépíthető legyen s azután dús gazdagon ellátják királyi eledellel, így az eredetileg dolgozó méhek szánt petéből királynő fejlődik ki.

Ha azonban nincs friss pete a kaptárban, úgy a méhek magukon segíteni nem tudnak. Menthetetlenül veszve vannak. Ez történhetik késő ősszel, télen, de kora tavasszal is, midőn ha nevelhetnék is anyát, here nem létben nem termékenyülne az meg. Az anyátlan törzs népe napról-napra fogy, majd fellép a pupos fiasítás, az ezekből kikelt ingyenélő herék a halotti tor utolsó maradványait is felémáztatik, a csekély mézkészletet rablóknak zsákmányává lesz, utoljára a viaszoly még az értékes lépeket is elpusztítja.

Mesterségesen azonban meg lehet menteni az anyátlan törzset.

Nagyobb méhesekben, hol anyanevelőkben telnek ki tartalék-anyákat, könnyű a bajon koratavasszal is segíteni. Egyszerűen egy késő termékeny anyát adunk be az elárvult családnak. Ezt azonban minden elővigyázat nélkül még sem lehet megtenni. Megölnék, leszűrnék a méhek. Azért pipakupak alá kerül ökelme. A méhek államában ugyanis az a törvény, hogy minden idegen méhet és anyát, mely be akar tolokodni vagy nekik beadatik, de törvényes igazolványát elő mutatni nem képes, rövid szerrel és azonnal helyben leszűrik s menten ki is dobják. A törvényes igazolvány pedig az: hogy egy szaga legyen a törzsszel. A csak kissé is idegen, gyanús szagú méh mindjárt a röplyuknál rendőri vizsgálatnak lesz alávetve s még szerencséje, ha valahogy kerekét sikerül oldani.**)

A kupak alatt beadott anyához azonban — bármily dühösen sziszegnek is először — nem férhetnek a méhek, e közben azonban lassan lassan felveszi az anya a kaptár szagát, annyira pedig mégis megszánják őt, hogy a kupak nyílásain kinyújtogatott nyelvecskéjét étellel ellátják, 2—3 nap múlva azután már közéjük bocsáthatjuk, már ekkor nagy örömmel és nyalogatással fogják fogadni.

Ha kora tavaszi anyátlanság esetén, termékeny tartalékos anyával nem rendelkezünk, úgy csak egyesítéssel lehet a bajon segíteni. Így a méheket, a méhkészletet és a lépeket megmentjük.

Nyáron könnyű az anyátlanságon mesterségesen segíteni. Egyszerűen friss petét adunk be, miből ők anyát nevelnek. Még jobb, ha érett anyaházat, vagy már kikelt ifjú anyát, —

*) Anya mindég csak egy van egyszerre a kaptárban. Nem is lehet több. Ha kettő kerül össze, élet-halál harcot vívnak egymással s addig nem nyugosznak, míg valamelyik a másiknak a kegyelemdíszét meg nem adja. Különös, hogy a királynők az ő fullánkjukat, bárhogy ingereltek is, senki ellen sem használják, csak vetélytársnőik ellen. Az ifjú trónkövetelő, ki nem mer addig az ő palotájából jönni, míg az öreg királynő az első rajjal ki nem vonul, csak nyelvével nyújtogatja ki, hogy a munkások táplálják.

**) Megvan ennek az oka. Sok ellensége van az ő aranyzinú mézkészletüknek. Így is alig lehet néha megakadályozni, hogy egyik törzs a másikat ki ne rabolja. Érdekes, hogy egész más magaviseletet tanúsítanak az eltvedett vagy fiatal méhecskék, ha valamely idegen kasba beérkeznek, mert másképp elvisznek. Ezeket nem vezet rossz szándék, azért nem is törnek erőszakkal és hirtelen a röplyukra, hanem már messziről önyörgésre fogják a dolgot; megalázkodva, igen-igen lassan, szárnyrezgetve közelednek az idegen méhbáz airta felé, a hol a barátságos, alázatos szirnyrezgetés és könyörgő hang által már ugys engedékenységre hangolt méhek végre is bebecsálják őket. A bebecsálást nagyon elősegíti, ha az ily kérőző méhek nem jönnek üres kézzel. Tudni is látszanak ők ezt, mert midőn a válságos röplyukhoz érkeznek — ha csak van miből — az ott őrtálló méheknek jobbra is balra is nyújtogatják, kinálják a nyelvecskéjüknön csillogó parányi mézet. Így egy kis körülszaglalás, némi huzvona — csekély pech árán — bejutnak a kaptárba. Eze* tehát a biblia Jákóbot utánozzák, ki magát hétszer is meghajlja, meg is ajándékozza a zordon Ézsaut. — Talán ezek némelyike hihetetlenül is hangzik, pedig magukban véve — az emberi vonatkozásokról eltekintve — ezek éppoly tények a méhek életében, mint bármely fizikai törvény. Hasonló körülmények közt, mindég ismétlődnek.

de már kupak alatt — helyezünk be. Legjobb persze, ha egyenesen termékeny anyával látjuk el az anyátlan törzset, — mindég csak a fent említett kupak alatt.

Mártonfalvi.

TÓZSDE.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készaru búzában az irányzat gyenge volt.

Határidők.

Budapest, jan. 17.

Buza őszre	— — — — —	9.38
Buza tavaszra	— — — — —	11.85
Tengeri	— — — — —	5.25
Rozs őszre	— — — — —	8.64
Zab őszre	— — — — —	6.34

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, jan. 17.

Oszták hitel	— — — — —	357.40
Magyar hitel	— — — — —	384.—
Allamvasut	— — — — —	345.—
Déli vasut	— — — — —	83.—
Rimamurányi	— — — — —	251.—
Magyar jelzálog	— — — — —	275.75
Magyar leszámítoló	— — — — —	256.—
Villamos vasut	— — — — —	280.25
Salgótarjáni	— — — — —	602.—
Iparbank	— — — — —	101.25
Budapest közuti	— — — — —	404.—
Kereskedelmi bank	— — — — —	1450.—

Bécs, jan. 17.

Az irányzat gyenge.

Oszt. hitel	— — — — —	357.75
Magyar hitel	— — — — —	384.50
Allamvasut	— — — — —	345.—

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktözsde 1897. január 18-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	121.25
Magyar koronajárdék	— — — — —	99.60
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	— — — — —	121.50
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	— — — — —	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1373-551	— — — — —	121.75
Mag a földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	97.50
Italmé és jog megváltási kötvény	— — — — —	101.—
Horvát-slavon földterhermentesítési kötvény	— — — — —	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcson	— — — — —	154.—
Tizszaszi pályázati és szegedi sorsjegy kölcson	— — — — —	140.50
Oszták járdék papírban	— — — — —	102.25
Oszták járdék ezüstben	— — — — —	102.25
Oszták járdék aranyban	— — — — —	121.50
Oszták korona járdék	— — — — —	102.25
1860. oszták államsorsjegyek	— — — — —	144.50
Oszták magyar bankrészevény	— — — — —	935.—
Magyar hitelbank részvény	— — — — —	383.—
Oszták hitelintézeti részvény	— — — — —	350.—
Páris vista	— — — — —	343.—
20 márkás arany	— — — — —	952.—
Német birodalmi márka	— — — — —	588.50
London vista	— — — — —	120.05
Páris vista	— — — — —	47.60
20 márkás arany	— — — — —	14.76

SZERKESZTŐI POSTA

Dr. Patássy. Mi is óhajtanók, hogy kiadná a kormány a kath. alapokat az autonomiának és ennek ismételt adunk már kifejezést lapunkban, de ilyen módon nincs kedvünk kifejezni a dolgot, — mert a vége okvetlenül sajtóper lenne.

Cs. A. Pécs. Második tárczája nem üti meg a mértéket. A mese sovány, sentimentális, a leírás gyenge.

Sz. D. Helyben. Azért a kis eredetiségért, ami a végén felszillanik, nem érdemes azt a hosszú, unalmas, száraz dolgot átolvasni, ami megelőzi. Persze kiadni sem érdemes.

S. B. Apatelek. Mindig halogattuk beküldött tárczájának átnézését. Sek is volt a dolgunk, de meg őszintén szólva — látatlanba azok közé soroltuk dolgozatát, amelyektől előre borsózik a hátunk. Készségesen beismerjük, hogy kellemesen csalódtunk. Pompás kis novella. Sorát ejtjük. Csak egy kérdésünk van: nem jó lenne valami szép írói nevet felvenni, legalább eleinte, míg közönségünk megismeri dolgozatait? Ám legyen tetszése szerint.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tulhalmozott raktár miatt január 20-áig 25%-kal olcsóbb.

NÁDOR L. és TÁRSA cégénél

czipő és uridivat áruház

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Legnagyobb választék férfidivat cikkekben u. m.

9-10

legújabb divatu



KALAPOK



minden szín és alakban

legjutányosabb áron.

Továbbá

✦ férfi, női és gyermek-czipőkben legnagyobb raktár. ✦

FEHÉRNEMŰEK,

KESZTYÜK, NYAKKENDŐK,

SZAPPAN, ILLATSZER

s minden e szakmába vágó cikkek

dus választékban

s bámulatos olcsó áron kaphatók.

Telephon összeköttetés.